

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	8 korona.
Egészévre	12 "
Widékre Negyedévre . . .	5 "
Egészévre	20 "

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Magyarország népe boldog meglepésben, áldásos jólét bőségében él. Még az a régi mondás is erejét veszítette hazánkban, hogy sirva vidá a magyar. Mert most már a magyar ember csak örömben hullat könnyet, de ezeken a gyöngyecseppeken is átcsillog a testi-lelki gazdagság, az arany kalászszal ékes nemzeti vidámság fénye.

A biblia két kövér esztendő mesebeli termékenysége csak tarlón való böngészés ahhoz a duzzadó jóléthez képest, mely Magyarország hegyét-völgyét, bérceit, rónáit és népének szívét elárasztja.

Katonája persze nem sok van, de annál több a pazar lakodalom. Iskolák, az irodalom és művészet templomai sűrűn sorakoznak a szegényeket ingyen ellátó óriási kőraktárak mellé. Ötven esztendőre való elesség gyűlt ezekben össze, mert magyar földön a legkisebb embernek is van fölöslege, senki se szorult rá a segítségre . . .

S mit gondolnak, talán csak hiu képzelődés, csak álom ez? . . .

Hej! nem volna ez álom, mind megvalósulna, — csak ne volnánk Ausztriához láncolt . . . nagy hatalom!

A király Budapestre jön . . .

. . . A király nem jön Budapestre.

Ez a nóta járja már hónapok óta.

Istenem, milyen különös is, hogy a magyar király meg nem hallja, meg nem érzi a magyar nemzet feléje sovárgó forró óhaját!

Talán azt jelentené ez, hogy a magyar király nem lát jól, nem is hall jól és a magyar királynak sincs is szíve?

Szó sincs róla! A 74 éves férfinak éles a látása, finom a hallása, szíve pedig érző, nemes, — hej! az a sok bánat a megmondhatója, ami érte, sujtotta, gyötörte!

De hát a magyar király éles szeme elé fekete-sárga üveg tolódik, — az osztrák császár. A magyar király füleit bedugja a vastag gyapot: az osztrák császár.

Esa magyar király szívét szorongatja, bilincsre veri, elzárja, felénk repesni nem engedi a szivtelen porkoláb: az osztrák császár . . .

Azért járja mindig az a régi nóta:

A király Budapestre jön . . .

. . . A király nem jön Budapestre!

A pénz minden nyavalya forrása, terjesztője! — ezt mutatja ki s bizonyítja be egy amerikai tudós doktor, aki bizonyára sok pénzt szerez ezzel az ujnak épen nem mondható bölcsességével.

Még a szegény ember jól jár, mert az apró pénzen kevesebb a ragadós fekélyt

széthureoló bacillus. Hanem a gazdagok! . . . Nekik ugyan megesett! Akinek sok pénze van, mind halálos beteg, — szinte duzzad a nyavalyáktól!

Mivelhogy a tudós, amerikanus szerint egy aranyon 1250: egy nagyobb papirospénzen pedig hetvenháromezer élő bacillus nyüzsög s terjeszti a ragadós betegségeket.

Hát még a ragadós testi nyavalyákon felül mennyi lelki nyomorúság bacillusa hemzseg egy-egy nagy darab bankón! Góg, kapzsiság, irigység, paráznaság, bűn, szivtelenség láthatatlan férgel tapadnak minden pénzdarabhoz . . .

. . . Talán azért nyul utána az ember oly mohón?

Mert annyi bizonyos, akármit prédikál az a new-yorki orvos, a legtöbb ember, olvasván a hírt, hogy a pénz a ragadós betegségek terjesztője, így sóhajt:

— Hej! de szeretnék nagyon, nagyon, de nagyon megbetegedni!

A törvény.

— márc. 11.

Nagy történelmi emléknep közeledő fénye sugárzik reánk. Négy nap mulva március 15-ödikét ünnepeljük.

A sivár, vigasztalan, fakó jelenből miért ne fordulnánk vissza az elmúlt nagy időkhez? Ez a ragyogó mult, amilyen dicső, ép oly tanulságos.

Mi történt 1848-ban?

Egész Európa levegőjét végigszáguldotta, megtisztította a forradalmak vihara.

Nálunk is volt forradalom. De csak egy napig tartott. Csodás égi háboru, az öserő elemi kitörése, illatos szép záporosó, termékenyítő felhőszakadás, mely után kisütött a nap és páros ivű szivárvány koszoruzta keletet. Ez volt március 15-ödike, a magyar szabadság hajnalhasadása, az egyetlen vértelen forradalom a világtörténetben!

Nem vér hullott akkor, hanem az ég áldása: tavaszi eső; és a sziv áldása: örömkönnny.

Es jött utána a munkálkodás: az 1848-adiki törvények megalkotása. Mint a hogyan Isten hat nap alatt teremtette a világot, megihletett magyar hazafiak ugy teremtették ugyszólván a semmi-ből a bölcs törvényeket és e szent törvények alapján a szabad, erős, hatalmas ny Magyarországot!

Lázás volt a munka; de csodálatos remek. Az os magyar nép lelkét lelhelte belé, azért volt olyan szent és dicső az alkotás.

A koronás király jóváhagyta, szentesítette a nemzet törvényeit. És amikor aztán a magyarság elindult volna, hogy az alkotmányos boldogulás utján békekességgel előre haladjon: hirtelen az erdő sűrűjéből orozva reátámadt a fegyveres erőszak. A magyar nemzet kezében nem volt más fegyver, csak a törvény. Az 1848-adiki törvények fegyverével vivta meg Magyarország az önvédelmi harcot.

Jöttek azután a diadalmas időkre gyásznepok.

Idegen hatalom leverte a magyart. Hőseink pribékek kezére kerültek, szentelt sirhantjainkat hiénák dulták föl és gyermekeink bölcsői körül farkasok ólálkodtak.

De amikor a véréngző ellenség alkudozó szövetségessé alakult, a magyar nemzet megint csak a régi fegyvert vette kezébe: a törvényt. A magasra emelt 1848-adiki törvényekkel vivta ki a jogfolytonosságot és a minden trónnál erősebb trónjára visszahelyezett törvény alapján kötötte meg a nemzet a királylyal a békét és alkotta meg a 48-as törvények jogfolytonosságának örök szikláján a 67-es kiegyezési törvényt . . .

A magasztos multból bátran térhetünk vissza a küzdelmes jelenbe.

Mi történik most Magyarországon. melynek nincs honfivérrel meg nem áztatott röge?

A magyar nemzet most sem akar felforgatni semmit; most is csak ősi jogaihoz, szent alkotmányához ragaszkodik és nem követel mást, csak azt kívánja, hogy a törvény végrehajtassék a törvény áldásai megvalósuljanak, a király esküjével megerősített törvényt, annak sem betűjét, sem szellemét idegen elmék csalafinta mesterkedése el ne csürje-csavarhassa.

A magyar nemzet tehát most sem támad, hanem csak védekezik. most sem akar rombolni, hanem csupán ezer éves igazát és az élő törvényt védelmezi.

Nem engedheti meg a magyar nemzet, hogy alkotmányát, ezt az egyseges, deli szál teremtést, a politikai oláhigányok, vándor koldulás céljaira kezét-lábát kifecamitva, a nagyhatalmi állás országutján megnyomorithassák.

Az nem mentség, nem is ok a beletörődésre, hogy a magzatot kuruzslók, kufárok, haszonelvű lelketlenek hosszú időn át rejtegették, elzárták, sanyargatták és az elvesztésén kesergő

édes anya hallgatott, sajtó szívébe fojtva bánatát.

Most rátalált szemefényére s szeretettel, féltő gonddal, ős jogának paizsával védelmezi s többé prédául ejteni, szemét kitolni, gerincét elgörbiteni, az épet megbénítani nem engedi.

És amidőn így a nemzet természetes és törvényes jogával él: nem látható-e világosan, hogy a maga igazáért sikra szállva, egyben a királyi tekintélynek, a trónnak is védelmére kél?

Hiszen rettentő még csak elgondolni is, hogy az inségben sinylődő, ezer bajjal-gonddal megsanyargatott, méltán elégedetlen és elkeseredett nép esküszegést, törvényhez, alkotmányhoz való királyi hűtlenséget, zsarnok erőszakot emlegessen, melylyel szemben jogos a megtorlás, a védekezés!

A magyar nemzet sohasem volt forradalmi természetű. Ezt csak tudatlau, rosszmájú, gonosz szándéku idegenek fogták rá. Lapozzuk végig a történelmet és tisztán láthatjuk, hogy a magyar nemzet még nemzeti királyai alatt is mindig csak a törvények megtartását követelte s szabadságainkért való küzdelmeink ezer éven át nem voltak egyebek, mint jogosult panaszok, felzudulások a törvényszegés, az alkotmány kijátszása ellen.

És négyszáz esztendő óta tört-e csak egyszer is a magyar ellenséges szándékkal a Habsburgok ellen? Anynyi volt a sérelme, oly sűrűn fakadoztak ki újra meg újra régi sebei, hogy alig győzött airánkozni, a titkos és nyílt, ravasz és barátságos elnyomási, guzsbakötési, Ausztriába való beolvasztási kísérletek törei, cselfogásai, erőszakai ellen védekezni!

Mert sajna! az osztrák uralkodó ház négyszáz év alatt sem lett magyarrá s hihetetlenül balga vakságában

erejét, dicsőségét, hatalmát, jövőjét sohasem akarta a magyar nemzet világbíró nemzeti rajongására, nemzeti önérzetére építeni, hanem mindig azok tanácsára hallgatott, akik a szabadságszerető nép igába hajtását szisztegték a fülébe.

Mindezek után pedig mi okunk volna a mostani nagy válság megoldása elé nyugodtan nem nézni?

A magyar nemzet nem engedhet semmit; mert a magyar nemzet most is csupán azt cselekszi, amit ezer év óta tett: *alkotmányához, az élő törvényhez ragaszkodik* és attól nem tágit.

Szabad-e törvényt megeseonkitani? Szabad-e aljas megalkuvás révén belenyugodni, hogy a törvény napfénye elhomályosittassék, a törvény igaz szelleme kerébe töressék? Nem, nem, soha!

A magyar nemzet tehát a törvénynyel kezében nyugodtan állhat alkotmánya bástyafokán: *e jelben győzni fog!*

A nagy válság.

— márc. 11.

Az eszme forrongása napról-napra felszínre vet egy-egy újabb hirt, mely néha csak találgatás, olykor meg titkos óhajlás kifejezője.

Most az a hír járja, a mi egyébiránt már hetek óta benne van a levegőben, hogy a bécsi ellentállásra készül a magyar felelet: *a disszidensek és a néppárt belépnek a függetlenségi pártba.*

Van azután egyéb kombináció is, de nem egy, hanem a soknál is több. Ime két szélsőség: a király Budapestre jön és március 20-án lesz kinevezett új kormány. A király nem jön Budapestre és a válság megoldása április 4-ike előtt nem várható. Ak-

kor is csak bizonytalan értékű kísérlet történik majd, melynek kérész élete csak arra való lesz, hogy a végleges döntést halogatni lehessen, abban a reményben, hátha a kapanyél is elsül és egy napon Bécs arra virrad, hogy Apponyi, Bánffy, Kossuth, Andrássy, Rakovszky, Zichy — mind bent vannak a — szabadelvűpártban.

Mindezekből világosan látható, hogy még egyáltalán semmit se lehet világosan látni.

A szabadelvű párt haragja.

Szöts Pálnak a jegyzőségből való kibuktatása miatt a szabadelvűpárt neheztel az ellenzékre.

Azt hangoztatják, hogy ezzel az eljárással sértve van az egész szabadelvű párt,

Ez nyilván téves felfogás, jegyzi meg a Budapesti Hirlap. Hiszen az ellenzék hozzájárult Hertelendy megválasztásához, aki pedig szintén a szabadelvű párt tagja. És megválasztotta Esterházy Kálmánt, továbbá a szabadelvű párti bizottsági tagokat, holott ezek szintén részt vettek a nov. 16-iki szavazásban. Az ellenzéki szövetség eljárásában csak azt az elvet követi, hogy a nov. 18-iki zsebkendő ügyben mint a Ház tisztviselője cselekvő részt vett, azt ilyen tisztséghez el nem juttatja többé.

Ez a magyarázata annak, hogy a szövettkezett pártok megtorlást gyakorolnak Perzel Dezsővel, Szöts Pállal és mindazokkal szemben, a kik a zsebkendő-puesban aktív részt vettek.

Ezen kár felháborodni, különösen a szabadelvű párt ártatlan tagjainak, a kik nagy számmal voltak és vannak; az erőszakot nem helyeselték: a zsebkendő szavazásban vagy nem vettek részt, vagy ha részt vettek benne, nem tudták, hogy mi történik, mert az összeesküvésbe csak kevesen voltak beavatva; a kik azonban bennmaradtak a pártban, mert — benn maradtak jól, vagy

A kortesnóta.

Irta: Lőrinczy György.

Tudom már azt is: nagyot fordult a világ! Mintha nem is volna egyéb dolga, csak az, hogy forogjon, pedig hát az ember meg is bolondulhat az örökös forgástól. — Miért volna éppen a világ különb? Kivált követválasztáskor. Annyi bizonyos, hogy valaha ennek is más képe volt. Olyan, mint a tükör, amiben a nemzet minden erkölcsét megláthattuk. A méltóságos büszkeségét, hetyke könnyelműségét, jókedvét, szomorúságát, naiv furfangját és leleményes humorát, lelkesedésének szalmalángját és indulatai csapongását.

Talán más is volt az a magyar nemzet a melyik akkor követet választott, nem az, a melyik ma. Akkor a legszegényebb, a legügyefogyottabb ember is tudta, hogy annyit várhat és követelhet mástól, a mennyit magának ad másnak. Most meg, mintha mindenki azt hinné, hogy csak annyit ér, a mennyit mástól el tud venni. Pénzben is, becsületben is. Akkor, ha a nemzet a vállára emelt valakit, ez csakugyan különb volt a többinél és talált illet maga között is eleget, olyat, a kiról tudta, hogy miért bizhatja rája az ország dolgát, nem kellett szaladgálni érte. Ma már a pártirodák üzleti bódécskái úgy szállítják, megrendelésre, a legkülönbet, a felülmulhatatlanokat, sőt a megváltókat is, akárcsak Agulárék a csoda cipellőket.

Mindezt semmi sem mondja el jobban, hivebben a kortesnótáknál. A régi, becsületes magyar követválasztások idején magyar

lélek csegett azokban, magyar izlés, amely soha sem alacsonyodott le a trágársáig, sőt még a durvasáig sem, vagy magyar humor, tiszta, szelíd, mosolygó tréfa. Mikor sorra szedem őket, szinte alkonyodó életem korszakai szállanak el előttem újra, zengő dalok reszkető szárnyain.

A legrégebb, a mire emlékszem, afféle általános kortesnóta volt, a mi nélkül semiféle választás meg nem eshetett. Valaha alkalmasint még királyválasztás sem, utóbb sem vicispán, sem bíróválasztás, de legkevésbé a követválasztás. Ismerik azt még ma is, bizonyosan nagyon sokan:

Az alispán kalapomhoz rózsát tett,
Most is ott van, hogyha még el nem veszett,
Rózsa mellett szép a piros tulipán,
Piros borral itatott az alispán.

Részeg volt az ősapám is hajdanán,
Mikor királyválasztás volt Pest-Budán,
Szegény öreg, már ő több bort nem iszik,
Igyunk hát mi kivilágos viradtig!

Csak hogy ezt csak azok tudták dalolni, a kik nem csak értették, de érezték is. Hogy miért kell a miatt, hogy a rózsa mellett szép a piros tulipán, indulatba jönni, dacosan félrevágni a kucsmás és földhöz a teli poharat. Mert ez mind a nótához tartozik. A nélkül az nem nóta, csak vers, vagy még az sem.

Pompás kortesnóták termettek Gömör vármegyében is. Teszem azt: a hetvenes évek közepén, mikor az ortodox Deák-párt az akkor alakult a Tiszában fuzionált diadal-

mas szabadelvű párttal a végső tusáját vívta. A rimaszombati mandátumért ketten mérköztek meg: Kubinyi Odón, meg Csider Károly. Egyik nemesebb, derekabb, tiszteletre méltóbb férfi a másiknál. Kubinyi a felső Rima-völgy durgazdag kiskirálya volt, dominiumok ura, a ki ott is növekedett föl és élt mindhalálig, a Szinyec és Hradova között, Kle-nóc körül fekvő ősi földön, a hol husz-harminc tót falu apraja-nagyja is jól ismerte a pán Eden-t. Hogyne ismerte volna! Valaha mindannyia zsellérje, jobbágya volt s az akkor szövődő köteleket a szabadság újkori viharai inkább edzették, semmint szélylyeltették. Persze, erős tót akcentussal, félénken beszélt magyarul, a miről néhány mulatságos anekdóta fennmaradt máig is. De a szívében szintiszta magyar érzés lángolt, mint minden Kubinyiéban.

Csider Károly meg Gömör vármegyében jóhírű fiskális, bőséges tudásu, fényes elméjű s főképpen puritán jellemű ember volt, igazi vir probus. A küzdelem a falusi oligarkák és a kisvárosi fiskális között nagyon egyenlőtlennek, vagy aránytalannak látszott. Mégis Csider Károly győzött s ezt nem kis részben a kortesnótáinak köszönhetette. No persze meg korteseinek.

Gyönyörűség volt nézni, mikor a követválasztásra, már az előtte való napon, alkotmánykor, bevonultak a faluk. Mintha a Rimaszombat körül kéklő halmok és hegyek indultak volna meg az özönlő népáradatban. Száz meg száz paripán, száz meg száz kocsin, cigánybandával, zászlóerdő között, vidám nótázással, a mitől szinte zengett a

rosszul fölfogott hűségéből. Mindezen felül pedig ne tessék fölháborodni Szóts Pál kibuktatásán a jegyzőségből azért sem, mert a szabadelvű párt vezetősége november tizenhatalmadika után sokkal nagyobb dolgokra volt elkészülve: nevezetesen kész volt nem-hogy kibuktatni, hanem valósággal kidobtatni a Háznak legelőkelőbb tagjait, parlamenti életünk diszeit: Apponyit, Andrássyt, Kossuth Ferencet.

Ezzel a sötét háttérrel szemben a szabadelvű pártnak mai érzékenysége meglehetősen hidegen hagyja az embert.

Pártmozgolódás.

Hire kelt, hogy a mennyiben a természetes megoldást Bécsben lehetlenné tennék, Andrássy lemondana a képviselőségről, politikai elvbarátai pedig, a disszidensek bélepnének a függetlenségi pártba.

Ugyanez a hangulat a néppártban is. Arra a hirre ugyanis, hogy a néppártnak a függetlenségi pártba való beolvadása küszöbön áll, a néppárt egyik előkelő tagja így nyilatkozott:

— Nem tagadhatjuk, hogy többen vagyunk, akik a függetlenségi párttal együtt érünk és nincs kizárva hogy egy újabb törvényvagy alkotmányértés esetén át ne lépünk mi is a 48-as alapra. Ugy vagyunk mi most, mint Apponyi volt akkor, amidőn lelkében már megvolt az elhatározás, de a tett idejét még nem látta elérkezettnek. Lehet, hogy ez az idő nálunk sem fog sokáig késni.

Alakulások a képviselőházban.

A képviselőház tegnapi ülésén ma délelőttre tüzték ki a bíráló-bizottságoknak és az állandó igazoló-bizottságnak a megalakulását. Azonban oly kevés képviselő jelent meg, hogy az állandó igazoló bizottságok nem alakulhattak meg és a bíráló-bizottság közül is csak négy között oszthatták ki a kifogásolt mandátumokat. Megalakult a harmadik, amely elnöknek Barabás Bélát, jegyzőnek Egy Bélát; az 5-ik amely elnöknek Polónyi Gézát, jegyzőnek Kelemen Bélát a

6-ik, mely elnöknek Gulner Gyulát, jegyzőnek Szatmári Mórt, s a 7-ik, mely elnöknek Günther Antalt, jegyzőnek Lovászi Mártont választotta meg.

A bécsi kihallgatások.

Tomasich horvát képviselőt a király tegnap délelőtt tiz órakor kihallgatáson fogadta. Az audiencia háromnegyed óra hosszúságú tartott. Kihallgatás után Tomasich oda nyilatkozott, hogy a horvát kérdésről informálta a királyt. Hozzátette, hogy a király, a gazdasági kérdések elintézését a két kormány dolganak tartja, de a katonai kérdésekben nem enged s a koalíciónak erre vonatkozó követeléséről hallani sem akar.

Tomasich után Zselénszky Róbertet fogadta a király, délután fél 4 órakor. Ez a kihallgatás is háromnegyed óra hosszúságú tartott.

Zselénszky kifejtette az agráriusoknak a vámterületre vonatkozó álláspontját és mint a közös vámterület föltétlen híve, annak fenntartása mellett foglalt állást a királyi kihallgatáson. Meggyőződése szerint a fajmagyar parasztság az önálló vámterület mellett néhány év alatt elpusztulna. Mint-hogy tőke szegény ország vagyunk, egyelőre a mezőgazdaságot kell fejleszteni és csak azután az ipart.

A tömeges kihallgatások ezzel bevégeződtek. Bécsben biztosra veszik, hogy a király gróf Andrássy Gyulát hívni fogja, a kihallgatások eredményének megbeszélése végett.

A szövetszekt ellenzék vezérő bizottság ülése.

A szövetszekt ellenzék vezérő bizottságának mai ülésén gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső, Barabás Béla, Batthyány Tivadar gróf, Eötvös Károly, Holló Lajos, Kaas Ivor báró, Komjáthy Béla, Polónyi Géza, Sággy, Szederkényi, Tóth János Ugron Gábor, Vázsonyi Vilmos, gróf Zichy Aladar és gróf Zichy Jenő vettek részt. Az értekezlet 11 óra után kezdődött, báró Bánffy elnöklte alatt. A jegyzői tisztet Tóth János töltötte be. Kossuth Ferenc, a vezérő bizottság elnöke csak 12 órakor érkezett meg, mert addig Darányi Ignácnál volt, azután átvette az elnöki tisztet. Az értekezlet csupán a felirati javaslattal foglalkozott, a mely-

nek tervezetét Eötvös Károly terjesztette elő. Az értekezlet 11 órakor ért véget. Hivatalos kommunikét nem adtak ki.

Egyház és iskola.

A főiskola emlékünnepe. A debreceni ev. ref. főiskola március 15-én délelőtt 9 órakor hazafias, szép emlékünnepe rendez a főiskola oratoriumában, melyet a nagy nap emlékéhez méltóan fog megtartani. Az ünnepélyt a főiskolai énekkar nyitja meg a Himnusszal. — Azután Csiky Lajos theol. akad. tanár tart magasztos, hazafias szellemű emlékbeszédet, majd Gönczy Béla hittanhallgató szaval. Végül pedig az énekkar a Szózzattal zárja be az ünnepélyt.

Az izr. iskola március 15-ikén a Kápolnási utcai iskola tanácstermében emlékünnepe rendez a következő műsorral: Hymnus, éneklük a növendékek. Márciusi napok. Részletek a Jókai önmagáról című kötetből. Felolvassa Brief Ilona k. a. Március 15. Jakab Ödöntől szav. Gottlieb J. Aldozatkészség Luby Sándortól szav. Rosner J. Március 15. Illyés Bálinttól szav. Gabányi Miklós. Kössetek koszorut Erdélyi Zoltántól szav. Kenyeres Margit. Márciusi szellő Kuthi Sándortól szav. Hercfelder J. Március 15. Abrányi Emiltől szav. Boros J. Rákóczi nóták. Éneklük a növendékek. Március. írta Benedek János szav. Csengeri J. Magyar lányok Lampérth G-től szav. Veisz J. A hegyesi csata Radától szav. Nuszbaum Z. A szabadság napján Pósa Lajostól szav. Burger Margit. A szabadság ünnepén Illyés Bálinttól sz. Hajnal J. A hazaszeretet Szabolcska Mihálytól szav. Békéssi A. Szózzat éneklük a növendékek. Az ünnepély kezdete d. e. 9 órakor, a melyre a t. c. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak.

Felhívás. A hajduvármegyei Gönczy tanító egyesület legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a folyó évi tanév nagyszünetében tanulmányi kirándulást rendez az Adriára. Az utirány lesz: Bpest, Zágráb, Fiume, Póla, Velence, Trieszt. A utazás ideje 8—10 napra terjedne.

Hogy a magy. kir. államvasutól, ugyszintén a magy. horvát gőzhajózási társaságtól, nemkülömben a szálló és vendéglő tulajdonosoktól kedvezményeket kieszközöl-

vidék. Az öregek arcán a győzelem biztos reménységének a nyugodt méltósága, a fiatalokén a lelkesedés pirja. Nem látunk már olyat többé, soha sem! A paripák táncoltak s a diadalmas menetben fönnen szárnyaló, büszke, szép, melódiás magyar kortesnóta szállott:

Nem kell nekünk oly ember,
Ki szólni sohsem mer,
Fénylő csillag kell nekünk,
Csider lesz a követünk!

Majd, mikor a kortestáborba gyülekeztek s a jókedv meredt a csapra ütött boroshordók körül, kiesattant a humor is a cigány hegedűjéből s a szilaj kortesekből:

Megyen Csider számaron!
Kubinyi meg batáron,
Szebb az okos számarou,
Mint a számar batáron!

Harminc esztendeje éppen. De ez alatt a rövid három évtized alatt egy századra valót sülyedtünk. A méltóság, a kedv, a tréfa és a lelkesedés, nemzetünk ősi tulajdonságai pusztulásnak indultak, szívünk lobogó, gyújtó tüze görögtüzzé lett, vagy vitriollá. Szrevehetjük ezt is a kortesnótákból. Még a nyolevanas évek végén s a kilencvenesek elején természetekből úgy látszik, mintha a faji izlés ellent állana a dekadens áramlatoknak. Legalább affektáljuk a kedvet, bár ez sehogy sem megyen s a humort, a mi csufolódássá válik. Az 1892-iki téli választáskor Bernát Pistáról, az agráriusok

egyik legelső képviselőjelöltjéről, a ki a választómozgalom kellős közepén influenzába esett (még akkor ez a betegség újságszámba ment, éppen akkoriban találták föl az élelmes doktorok) meg derék, nagyérdemű öreg professzoráról, a ki a kandidálását javasolta, ezt dalolták:

Bernát, Bernát, szegény Bernát,
Megkaptad az influenzát!
Rád hozta ezt Fábry János,
Sajnálja az egész város.

De a mai kortesnóták már durvák, piszkolódók, néha szemérmetlenek s erőltetett humoruk legföljebb fanyar mosolygást kelt. A legutóbbi választáskor az egyik jelöltől, a kinek sok szép karesu hajója uszáll az öreg Dunán, azt híresztelték el a csallóközi kortesek, hogy három uszályhajón (slepp) hozatja a választóinak a turós csuszát s ebből a pletykából applikálták a kortesnótát:

Eggenhofernek hajói,
Pállott száju szavazói,
Hozzák a három slepp csuszát.
Ehettek már, éhes kutyák!

Sirt bennem a lélek, mig néztem, hallgattam, a hogy pálinkától részeg, félelmes alakok ordították, mialatt kövel dobálták utashosszat az ablakokat, düllöngözve káromkodtak s a szemük vérben forgott. — Ehettek már, éhes kutyák! Azok az éhes kutyák, mind, valamennyien, becsületes, dolgos, fajbéli magyar földmivelő parasztemberek, a kik ezer esztendő óta, ivadékról-iva-

dékra itt élnek, küzdenek, a kis magyar Alföldön, tüzzel, vízzel, földdel s ezerféle más furiájával a természet erőinek, tömérdek viszontagság között hűségesen, szívós és megingathatatlan ragaszkodással őrizve azt a gyönyörű darab sovány földet, a mit a hetvenhetedik nagyapjuktól örökölték. A nemzet minden küzdelméből, szenvedéséből, magaföláldozásából részt vettek. Szántottak, vetettek béke idején s ha a véres kardot körülhordták: mentek, haborzás nélkül, az ágyu, a golyó, a bitófa elébe. — Névtelen hősök munkás ivadékai, a kiket én a szívemre ölelek, valahányszor közéjük megyek, vagy rájuk gondolok. Hiszen atyámfiai, bizonyosan. S a testvérük, a kivel együtt élnek, együtt küzdenek és szenvednek, rájuk ordít: éhes kutyák!

Jobb is, ha már nem is esinálunk kortesnótát. Hiszen maholnap már ugyis titokban voksolunk majd, mintha tolvajok volnánk, a kik attól félünk, hogy megcsipnek. Akkor ugysem lesz többé szükség kortesnótára, a mi már csak egyik jele annak a dekadenciának most is, a mibe, nemzeti életünk esett. Egyik mérföldmutatója annak az utnak, a melyik a fénylő csillagtól az éhes kutyáig vezetett. A régi kortesnóták termőföldjéül: a lelkesedéstől, a maihoz: a gyűlöletig. Számoljanak róla a magyarok isteneinek azok, a kik a nemzetet erre a nótára tanították! A gyűlöletre, a mi csak pusztít és rombol, pedig nekünk erőre volna szükségünk, a mivel építsünk. Fényes jövődőt s sötét multon.

hessünk; tájékozás céljából szükséges tudnunk: hányan óhajtanak részt venni eme kirándulásban? miért is teljes tisztelettel kérjük egyetünk t. c. tagjait (lelkész, tanár, tanító, óvónő) hogy ebbeli szándókat legkésőbb f. évi április hó 1-ig az alulírt titkárhoz bejelenteni sziveskedjenek. Kuti Zsigmond egyesületi titkár.

Tollhegyen.

Karcolatok.

Megállit a civis polgártárs a Péterfia sarkán.

— Olvastam az ujságjába, hogy Budapestben valami szinpadit szerzők alakultak. Ugyan miféle szerzet lehet az? Talán tán afféle színházi Turay farkasok, akik a szép színésznéket szerzik?

— Nem az, urambátyám, írók volnának az istenadták.

— Irók?

— Akik a szindarabokat írják.

— De ha írók, akkor miért szerzők?

— Ez onnan van, hogy az írók és költők csak költenek. Elköltik az apai örökségüket, a vérük erejét, a lelkük kincseit a nemzet javára. A nemzet gazdagszik, ők meg koldusok maradnak. Ellenben a szinpadit szerzők — szerzesnek. Szerzesnek szerzőtársakat, szerzesnek eszméket, szerzesnek jó barátokat, szerzesnek dicsőséget és szerzesnek vagyont.

— Aztán minek szövetkeztek?

— Mert osztalékot akarnak.

* * *

A kis fiam nekem esik esütörtökön este.

— Ugy-e apa ma esütörtök este van?

— Az.

— És holnap péntek lesz?

— Persze.

— Holnapután pedig szombat?

— Természetesen.

— És szombaton március 11-ike?

— Az hát. De mit faggatsz olyan nagyon, ha tudod?

— Hát mit gondol, apa, talán én vagyok magának ajándékot a születésem napján?

* * *

Hanem a kis lányom sem esett a feje lágyára. Télen az abbáziai tengerpartján sütkérezett a család.

A gyerekek szörnyen örültek, hogy ott-hon koresolyázó jégünnepet hirdetett a Margitfürdő, itt meg fecskék csicseregnek a verőfényen.

Mikor aztán hazakerültek, a tanító kisasszony magyarázat és kérdezi a leckét.

— No gyermekek, a mikor beáll a hideg ősz, a falevelek úgy-e lehullanak...

— A fecskék elmennek nyaralni! — szól közbe csacsán a kis lány.

— Ugy van, a fecskék elmennek. És hová mennek?

— Abbáziába!

* * *

Jogászbál volt a héten.

A Bika kávéházban a rendes társaság ijedten néz az órára.

— Hallja Berei, ez az óra nagyon siet.

— Igen, előre toltuk egy órával.

— No szép vendégmarasztás!

— Kérem ez azért van, mert a fiatal urak a bál után lejönnek a kávéházba mu-

latni s mikor reggel már takarítani kellene, még mindig nincs mehetnékjük. De hétre mégis csak felcélhődnék. Így nyerünk egy órát a takarításra.

— No hallja, ennél Kuropatkin hadi tervei is különbek! Hát maga azt hiszi, hogy aki haza akar menni, az a kávéházi óra szerint igazodik? Egyszerűen előveszi a zseboráját és kiszül a turpisság.

Mire azonban Berei ravaszul tölesért csinál a tenyeréből, felém hajlik és mosolygva sugja:

— Kérem... jogászbál!

Tiborc.

A talyigás meg a rendőr.

Sok jóízű, jellemző történet van a debreceni talyigásokról, akik esendes vérű, de önérzetes alakok, sajátos eredetiségei a hortobágyi székvárosnak.

Ilyen talyigás-est az is, a mely itt következik, annak rendje és módja szerint.

Zöldséget vásárolt a gazda a Rákóczi-utcán. Mikor megvolt a vásár, intett a talyigásnak, a ki különben elejétől fogva a vevő nyomában kullogott, gyeplőszáron vezetve talyigás lovát.

— No öreg, hát felrakjuk a télire valót?

— Fel azt uram! Ötven piz az ára.

És rögtön hozzá is látott a zöldség felrakásához.

Mikor a talyiga rogyásig megtelt, odaáll egy rendőr és vállon legyinti a talyigást.

— Kend Suta Kovács János talyigás.

— A' vónék.

— Hát gyűjjék mingyárt velem a rendőrségre.

— Már hogy én? Nincs nekem a rendőrséggel semmiféle ügyem.

— Majd kitudódik a vallatásnál. Előre öreg.

De már ezt a zöldséges gazda se hagyta annyiban.

— Akármit vétett Suta Kovács János, most én parancsolok neki. Előbb rakja le a zöldségemet a pincébe, aztán mehet a kapitány elé.

A rendőr kiesinnég ellenkezett, de aztán belenyugodott. — Azonban a talyigás mellől nem tágitott. Végig kísérte a Csapó-utcán, be az udvarra, ahol a talyigás immelámmal hozzálatott a zöldség lerakásához.

Egy egy csomót kétszer is visszapotylyantott a talyigára, miközben egyre dünynyögött:

— Én vónék. Ámbár van még egy Kovács János, az is talyigás. De a már a mult télen meghalt. Nekem meg semmiféle sorom se vót soha a rendőrségen, mióta a tizedik lú huzza a talyigámat.

Végre a rendőr megunt a piszmogást, maga hordta a fekete retket meg a répát a pincébe s mikor elkészültek, vitte a talyigást.

— A lú meg a talyiga maradik az udvaron! — dörmögte Kovács János, fogta az ostarát és ment.

Jó másfél óra mulva visszakerült Suta Kovács János.

— Hát kend vót-e, akit kerestek?

— Én vótam vóna; de azután kitünt, hogy azt a Kovács Jánost, a ki valami macelcelhajtásba soros, nem is Kovács János-

nak híjják, hanem Darabos Istvánnak, aztán nem is 63 esztendő az, csak amolyan tizen-hetes siheder, no meg nem is talyigás, sohasem is vót háza a Csicsogón, mint nékem, hanem kapás munkás, a ki tavaly napszámba dógozott a Vice zsidó tanyáján. Mingyá' tudtam én, hogy én leszek az a Kovács János, akit keresnek...

És felállott a talyigára, foghegyre szoritotta a pipája szárát és büszkén cserditett ostarával a gebe fülére.

— Sohse busulj Kedves, még három talyiga homokot hozunk be napestig a Labrone tésür udvarára.

Sete.

NAPI HIREK.

— **Gyárak hitelszövetkezete.** A kereskedelmi és iparkamara elnöksége vasárnap délelőtt 10 órára értekezletet hívott össze a kamarába azon kérdés felett való tanácskozásra, hogy mikép volna lehetséges a kerületben levő kisebb gyárak hiteligenyeit szolgáló hitelszövetkezetet alakítani.

— **A Simonffy-utcai vassátrak.** A Simonffy-utcai piacon levő 34 vassátor bérleti díját 25-40 százalékkal leszállította a tanács, hogy ezzel is megkönnyítse az eladók helyzetét. Egyszermind a sátrak kezelését, mely eddig a város mérnöki hivatala kezében volt, áttette a rendőrfőkapitányság ügykörébe. Bérleti ügyekben tehát ezentul a főkapitányságnál érdeklődhetni. — Ugyanitt lehet a sátrak kibérlését is eszközölni.

— **Öngyilkos uriasszony.** Fényben, jólétben, előkelő sorban élő uriasszony, egy kuriai bíró felesége vetett véget tegnap hajnalban irtózatosságon életének Budapesten. Bizonyára határtalan kétségbeesés kergette a halálba, mert a pillanatnyi elmezavarásról, amelyre a pszichiáterek minden öngyilkosságot vissza akarnak vezetni, alig lehet szó. Vavrik Antal dr. kuriai bíró felesége az öngyilkos, aki a Váci körút 54. sz. ház második emeletén lakott. Hajnali 4 órakor felöltözve ment föl a harmadik emeletre. — Cipők nélkül, csak harisnyában, nyilván azért, hogy járása zajt ne üssön és senki figyelmét magára ne vonja. Zsámolyt is vitt magával, hogy a lépcsőház korlátain átvetesse magát. S azután aláugrott fejfelé a lépcsőházba, a halálba, a megsemmisülésbe.

Ennyi előkészület ily szörnyű tett előtt mindenestre valószínűtlenné teszi a pillanatnyi elmezavart. Más okok működhettek közre, amelyek most még homályban vannak. Az esemény azonban a maga megrendítő voltában egyike a legtragikusabbaknak, amelyeket az élet fölvetett.

— **Szervező bizottság ülése.** A városi szervező bizottság tegnap délután 4 órakor Domahidy Elemér elnökle alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Végh Gyula főkapitány, Dr. Fejér Ferenc, Juhász Ignác, Horváth János és Szentessy János bizottsági tagok. Az ülésen folytatták a rendőrség szervezeti szabályai tárgyalását.

— **Német András gyásza.** Német András, az Arany Bika köztisztelőben álló bérlőjét, súlyos csapás érte, 19 éves reményteljes fia, Német Gusztáv, műegyetemi hallgató tegnap rövid szenvedés után elhunyt. Német András gyásza élénk részvétet keltett a városban. A korán elhunyt ifju temetése vasárnap lesz.

— **Esküvő.** Klein Viimos Téglszóló e hó 22-én vezeti oltárhoz Deutsch Irén kisasszonyt a Hungária kávéház népszerű munkájának Deutsch Ignácnak leányát.

— **Szociálista gyűlések.** A debreceni nemzetközi szociálista párt vasárnap délután 3 órakor a Széchenyi utca végén levő vá-

sártéren gyűlést tart. — A debreceni famunkások pedig e hó 14-én kedden a Korona vendéglőben gyűléseznek. Mindkét gyűlés tárgya az általános titkos választói jog és a sajtó.

— **Munkások mozgalma.** A debreceni munkások igen tetemes része — az építő, az asztalos- és a cipész-munkások — tegnap délutánra értekezlet összehívását kérték Vétessy Béla elnöke alatt tegnap délután összeült a békéltető bizottság, hol a munkások megbízottai előterjesztették azokat a kívánásokat, melyek teljesítése a munkások megélhetését biztosítaná. Az asztalos és az építő munkások és mesterek között csakhamar létrejött a békés megegyezés, de a cipészek aprólékos dolgok miatt megállapodásra nem juthattak s így a napokban ismét táncszokás lesz.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Lampenfeld Kormélia ízr. 5 napos, Boruzs Mária ev. ref. 3 éves, Pap János ev. ref. 9 hónapos, Bujdosó Julianna ev. ref. 10 hónapos, özv. Fábrián Mihályné ev. ref. 73 éves. Tegnap délelőtt meghalt Minori István r. kath. 52 éves dohánygyári hivatalnok. Temetése holnap délután 2 órakor lesz Kigyó utca 53 szám alatti lakásánál.

— **Hogyan teremtette az Isten az ujságírókat.** Egy olasz író, Aldo Chierici, érdekes könyvet írt mostanában a római ujságírókról. A római negyedik hatalom címmel. Előszavában tréfásan elmeséli, hogyan teremtette az Isten az első ujságírókat: Mikor a jó Isten az embereket megteremtette, úgy gondolta, hogy jó lesz, ha külön-külön mesterséget ad mindegyiknek. Az arkangyalok trombitáikkal összehívták az embereket, a kik már kezdtek szétszéledni a világban és a mikor mindnyájan összegyűltek, az Isten mindegyiknek kiosztotta a maga mesterségét. Így lett az egyik asztalos, a másik mérnök, a harmadik szabó, a negyedik tengerész, stb. Végtelen igazságosságával az Isten úgy intézte a dolgot, hogy mindenki azt a mesterséget kapta, amely legjobban megillette őt: a kinek hosszú nyelve volt, ügyvéd lett; a ki verekedni tudott, katoná; a ki gyorsan tudott határozni és cselekedni, kereskedő; a ki pedig álmos volt és szerette, ha helyette mások gondolkodtak, király vagy miniszter. Így osztogatta Isten a mesterségeket és a kinek sok bűne volt, megtette néptanítónak vagy napidijásnak. Ezeknek ugyanis legkeservebb az életük. Mikor mindenki megkapta a mesterségét, az Isten megint szét akarta küldeni az embereket, de akkor valaki gunyos hangon szólalt meg trónja számolyánál:

— És nekem uram, nem adsz semmiféle mesterséget?

Valóban az Isten erről az egy emberről megfeledkezett. — Hamarjában nem is tudta, mitévő legyen vele.

— A mesterségek már elfogytak. — mondotta — nem adhatok neked semmit.

Majd egy pillanatig elgondolkodott, aztán így folytatta:

— Ti többi emberek, ti adjátok össze ennek az egynek a mesterséget. Adja mindenki neki a magáéból, a mit jónak lát.

Az emberek morogtak, mert ingyen senki sem szeret a magától megválni, de mert mást nem tehettek, odaadták azt, ami — legrosszabb volt a saját mesterségükben. Az ügyvéd fillentéseit és hazugságait, a művész irigységét és rosszindulatát, a tanító és napidijas nyomorának egy részét. Csak a költő adott valami jobbat, megosztotta vele álmaikat és rajongását. Az Isten nem volt ezzel a különös mesterséggel megelégedve. Elgondolkozva kérdezte magában?

— Mit csináljak ezzei a szerencsétlennel?

A kis emberke azonban nem volt kétségbeesve. Nevetve mondta az Istennek:

— Ne fájjon a fejed miattam, Uram. Megélek én, mint ujságíró.

Ugy is lett. Az Isten beleegyezett, hogy az utolsó mesterség az ujságírás legyen. Alighogy beleegyezett azonban, az első ujságíró már kritizálni kezdte a teremtés munkáját.

— **Kossuth asztaltársaság estélye.** A Kossuth Lajos jótékony assztaltársaság minden lehetőséget elkövet, hogy tagjait koronkint mulatságokkal szórakoztassa. Az asztaltársaság ezuttal március 15-én hazafias estélyt rendez, a Debrecen sörösarnokban, melyre a meghívó belépti jeggyel is szolgál. A hazafias estély műsora a következő: Nyitány Magyar Testvérek zenekara által. Talpra

magyar! szavalja Kalitzky Ernő. Hegedű szóló előadja Kardos Samu, Takács, Március 15 ike, szavalja Króh Vilmos, Magyar dalok Karacs Imre, Osonka koldus írta és szavalja Fodor Lajos, Magyar dalok éneklő Krémerné Hegyi Lili, Zabrányi, Kossuth sirja, szavalja Jeszenszky Cs. Irén, Magyar dalok éneklő Iványi Antal, Petőfi a Hortobágyon, melodráma: szavalja Csiky László, Kuplák, éneklő Szilágyi Aladár. Az énekszókat zongoránkiséri Huber Miksa karnagy. Kezdeté este 8 órakor.

— **A Szt. László dalegyület** választmányi tagjait fölkérem, sziveskedjenek f. hó 11-én, — ma este 8 órakor, a szokott helyen megtartandó választmányi gyűlésen megjelenni. Targy: az évi rendes közgyűlés határidejének megállapítása és előkészítése. — Debrecen, 1905. március 10. Bárdossy Gyula elnök.

— **Tolvaj cseléd.** Deezki Gáborné Csokonai utca 37. szám alatti lakosnál szolgált Drasován Mária cselédleány, aki ellen tegnap délután gazdája panaszt emelt a rendőrségen, hogy 12 koronát ellopott és azzal megszökött. A rendőrség a tolvaj cselédet keresi.

— **Fontos Amerikába utazóknak!** A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte.

Fiumén át Amerikába szóló utlevelek most már Brémán át is érvényesek, ha az illető utas egy Bremennek szóló hajójegy birtokában van.

Aki Brémán át akar utazni, annak okvetlen kell otthonról 20 koronát előre Bremenre előlegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajójegy.

Jóegészségű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyig szóló vasuti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában bebecsátást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozza magával azok címeit.

Szembetegek vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasítatnak.

Ratiborban valamint Bremenben minden kivándorló megvizsgáltatik, mindenki tehát, a ki Bremenben hajóra felszáll, előreláthatólag Amerikában bebecsátást nyer.

— **Akinek pénze nincs,** de szüksége annál több, az menjen Kaiser Salamonhoz (Hatvan-u. 2.) hol a legelegánsabb női és férfi ruhakelmék, kész öltönyök és felöltők, szőnyegek, garnitúrák, vásznak, képek, tükrök és minden elképzelhető dolog a legjutányosabban heti 1, vagy 4 korona részletre kapható. — Ugyanott egy kereskedelmi végzett könyvelő felvétetik.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiskakában

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzena

Egy röpirat.

Egy öreg katona tollából Az osztrák-magyar hadsereg egysége címmel megjelent röpirat szintén az aktuális katonai kérdésekkel foglalkozik. A röpirat szerzője kifejti, hogy a hadviselés kétségtelenül valamennyi, az emberi nemre nehezedő feladat közt a legnehezebb, és a mennyiben minden munka sikere első sorban a végrehajtására szolgáló szervezettől függ, az utóbbinak értéke pedig attól függ, hogy mennyire enyészeti el vagy csökkenti a surlódást, ennél fogva ennek a természeti törvénynek éppen a hadviselésben kell a legnagyobb jelentőséget tulajdonítanunk. Eppen ezért a hadügyi intézmények és berendezések egyszerűsége és egységes

volta, mindannak egyszerűsége és egységes szervezete és végrehajtására, sőt bizonyos irányokban a vezető és intéző személyek szokásban meggyökerezett egységes felfogása is, hadi sikerek kivívásának alapfeltétele.

Felmerül az a kérdés, hogy meglehetősen óvni a monarchia sértetlen fennmaradását és létfeltételeit a gazdasági és politikai külképviselet megfelelő egysége és a közös védelem céljaira szolgáló erőlködés egységes szervezete nélkül? Komoly politikus, a ki a multak tanulságainak megszívlelésére és a mai világhelyzet mérlegelésére törekszik, erre a kérdésre mást, mint tagadó választ nem adhat. És valóban nem a körül kerekedtek az éles nézeteltérések, hogy maga az egységes szervezés elve helyes-e vagy sem. Csakis azt vitatják, hogy mit tekintünk az egységes szervezet kellő, célirányos, a viszonyokhoz mért módjának és mértékének. A felelet itt is egyszerű: azt kell célirányosnak és a viszonyokhoz mértnek tekintenünk, a mi szakszempontról helyes. Mert ettől függ a monarchia tényleges, — mint arra rámutattunk — nem önkényes hatalmi állása és idegen államoknak erről való vélekedése, valamint annak lehetősége, hogy érdekeinket fegyverrel vagy békés uton céltudatosan és erőteljesen védelmezhesük. Röviden: a két állam állandó érdekei a leghatározottabban fűződnek a közös ügyek kezelésének szakszempontról helyes módozataihoz.

Ezt a tényt a leglángolóbb beszéd vagy irás sem döntheti meg. Ezért rejlik mindkét államra nézve a legnagyobb veszély minden olyan törekvésben, mely az eddigi felfogással ellenkező, mesterkéltné törvénytárgyarázat-tal az egységes szervezetnek a törvényhozók által mellőzhetetlennek elismert módját érintené. És éppen ez adhatna a megfontoltabb elemeknek erőt és bátorságot arra, hogy ilyen törekvéseket ekkor is gyűrjenek le egyszersmindenkorra, ha a legnépszerűbb áramlatok hullámai kapták fel. Ez a helyzet a monarchia egyik államában. Vagyis itt olyan követelésekkel küzdeni, a melyek a szűkebb egységesség szempontjából tekintve igen messzemenő nemzeti szeparatizmus forrásból fakadnak. De a másik oldalon viszont el kell ismerni, hogy a két állam állandó érdekeinek védelme szempontjából feltétlenül szakítani kell olyan előítéletekkel, melyek még bizonyos, az egység elvét nem érintő kérdésekben is szembe helyezkednek a paritás követelményeivel. Végül mindkét félnek nemcsak megfontolni, hanem éreznie is kellene azt, hogy mennyire megrontja a pragmatikus kapcsolatban lévő két állam viszonyát és végül is a katasztrófát elkerülhetetlenné teszi ez a folytonos izgatás.

Fel kellene ismernie mindenkinek, különösen pedig azoknak, a kik mindig hangoztatják, hogy csak a nemzet és a nép érdekeit szolgálják, hogy milyen veszélyek fakadnak az egyoldalú nemzeti törekvésekből. Ilyen törekvések elodázhatatlanul katasztrófát idéznek elő, ha az ellen az intézmény ellen irányulnak, a mely még ma is minden állami szervezet védőbástyája és az is lesz beláthatatlan időnkig: s ez a szilárd szervezet és egységesség azonnal elenyésznek, a mint az egységesség azonnal elenyésznek, a mint az egységesség szolgálati és vezényleti nyelv intézményét megbolygatják. Joggal lehet azt állítani, hogy a hadsereg egységessége a vezényleti és szolgálati nyelvhez van kötve és azzal együtt dől meg! Mindkettő tekintetében egyenlő eredményre jutottak el a kiegyezés megalkotói, Deák és Andrássy és azt utólrhetetlen módon fejezték ki és mély meggyőződéssel a legerőteljesebben védelmezték, mert a jövőbe tekintve felismerték, hogy a monarchia fennmaradása, melyet a kiegyezési törvény szerint sértetlenül kell megóvni, a véletlen játékvá lenne abban a percben, a mikor a közös hadsereg a szolgálati nyelv különbözősége folytán két vagy több hadseregre szakadna szét.

Csak az egyoldalú nemzeti fanatizmus-

ből fakadó teljes elvakultság ismerheti félre ezt az igazságot. Ennek a rovására írhatjuk azt, hogy sokan nem riadnak vissza ezeknek a könnyelműen odadobott, de a tömegek fülébe nagyon is könnyen férkőző jelszónak a hirdetésétől: Különválás Ausztriától! az egyik, — Los von Ungarn! a másik oldalon. Pedig ezzel a monarchiát olyan katasztrófába sodorhatják, mely elnyelné egy fél évszázad munkájának gyümölcsét és a kultura viszonyait egy emberöltővel visszavehetné.

TAVIRATOK.

Mukden elfoglalása.

Tokio, márc. 10. A japánok ma délelőtt 10 órakor megszállták és elfoglalták Mukdent, ahova be is vonultak. Kuropatkin temérdek ágyut és élelmi szert hagyott vissza. A japánok ezer oroszot elfogtak.

A tengeri flotta visszahívása.

London, márc. 10. Orosz jelentés szerint, a cár parancsot adott Roszvesztvenszky tengernagynak, hogy egész flottájával térjen vissza Oroszországba.

Kuropatkin körülzáratása.

London, márc. 10. A Daily Telegraph Tokióból tegnapi: itt az a hír terjedt el, hogy az orosz hadsereg közepét körülfogták. Később ezt a hírt megerősítette egy távirat, amely azt mondja, hogy 200.000 oroszot elváltak.

London, márc. 10. A Morning Post jelenti a harcokról, hogy az északi és nyugoti szárnyakon a harc már szünetel. Az oroszok elsáncolták magukat. Amennyiben a japánoknak sikerül is diadalt aratni, az orosz esreg teljesen megsemmisül.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, március 10.

Buza kínálat és vételkedv mérsékelt. Lanyha irányzat mellett 15.000 métermázsra került forgalomba 10—15 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonaneműek közül rozs 10 fillérrel olcsóbb, tengeri 5 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Idő: szép.

Buza áprilisra	19.64—66.
" májusra	19.52—54.
" októberre	17.26—28.
Rozs áprilisra	15.56—58.
" októberre	13.80—84.
Zab áprilisra	14.52—54.
" októberre	12.18—22.
Tengeri májusra	15.22—24.
" júliusra	15.20—22.
Repece májusra	23.30—50.

Nyilttér.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a hölgy közönség szíves tudomására hozni hogy a tavaszi bevásárlási utamból haza érkeztem és raktáramat kiváló szép női, leány felöltök valamint kalap újdonságokkal láttam el és azok a mindenki által elismerlegoosabb árak mellett szerezhetők be, melyek megtekintésére a hölgy közönséget tisztelettel meghívom.

RÓZSA LAJOS.

női divat áruhaza

DEBRECEN, Kistemplombazár.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Donogán és Somossy

céghez,

Debrecen, Kistemplombazár.

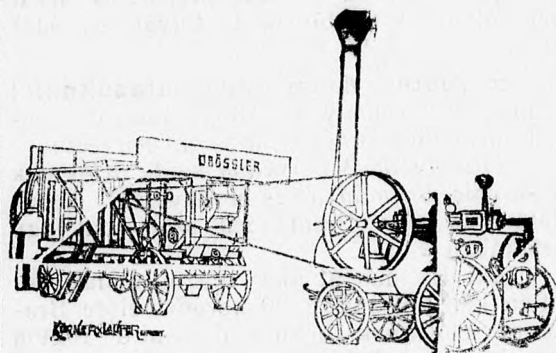
Női ruhaszövet,
Blous selyem,
De laine és
Mosó kelme

újdonságok

megérkeztek.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest VI. Váci körút 59

Magánjárok, gőzmozdonyokat, gőzcséplőket, gőzekekészleteket, járványos és kézi cséplőket, vetőgépeket, benzin- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett. Arájánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálunk **Képviselők kerestetnek.**

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsalok)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál leg-több eredménnyel használtatván, gyengéden hashaj-jók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor-

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetünk.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsalot. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva a kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FULOP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerész. Bécs, Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Balzs. Ö. Füleki P. Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

M. Á. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat)	d. e.	9 30
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	3 16
Budapest felé (gyorsvonat)	regg.	4 57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	8 07
Budapest—Nagyvárad felé	este	12 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	10 12
Csak P.-Ladányig	este	11 10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	8 08
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	5 56
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	3 51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	6 56
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	7 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	2 27
Csak Szatmárig	reggel	12 10
Miskolc—Kassa felé	reggel	5 13
Miskolc—Kassa felé	este	8 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	6 11
Csak Nyiregyháziig	d. u.	4 19
	m. á. vasutól	12 35
	vásártérről	5 44
	m. á. vasutól	5 09
	vásártérről	8 16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	8 07
	vásártérről	11 16
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	11 25
felé	vásártérről	4 38
	m. á. vasutól	4 11
	vásártérről	12 12
	m. á. vasutól	12 46
	vásártérről	este
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	6 35
F.-Abony felé vásártérről	reggel	4 36
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 06
Derecske—N.-Léta felé	reggel	4 23
Derecske—N.-Léta felé	d. u.	9 35
	d. u.	4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	1 50
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	6 40
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	5 45
		9 35

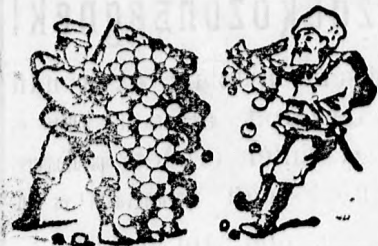
Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	7 25
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	9 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 05
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	
Budapest—Nagyvárad felől gy v	este	2 2
Budapest—N.-várad felől	éjjel	6 41
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2 24
Csak P.-Ladánytól	reggel	2 15
Csak P.-Ladánytól	reggel	5 15
Csak Szatmár felől	reggel	8 40
Szatmár—M.-Sziget felől	d. e.	4 46
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	11 37
Csak M.-Sziget felől	este	3 55
Szatmár felől	este	10 31
Csak Szatmár felől	reggel	6 40
Kassa—Miskolc felől	d. e.	8 30
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 31
Csak Nyiregyházi felől	d. u.	7 50
Kassa—Miskolc felől	reggel	3 48
	vásártérről	7 32
	mávasuthoz	d. e.
	vásártérről	7 40
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz	este
	vásártérről	11 06
H.-Böszörmény	mávasuthoz	este
felől	vásártérről	6 12
	mávasuthoz	6 57
	vásártérről	9 57
	mávasuthoz	d. u.
	vásártérről	8 46
	mávasuthoz	d. u.
	vásártérről	1 52
	mávasuthoz	d. u.
F.-Abony felől vásártérről	d. u.	3 34
F.-Abony felől mávasuthoz	d. u.	3 35
O.-Köcs—Polgár felől vás. térről	reggel	5 45
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 44
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	7 15
		7 13

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

Küüllömenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron
naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte,
miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. —Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság
f. é. február 1-én.

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kö-
telezvényekre, értékpapírokra árukra-
Ovadékkölcsönöket ad bérloknek
és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizá-
ciós kölcsönöket engedélyez földbirto-
kokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvecs.
kére és folyószámlára a legmagasabb
napi kamatláb melletti kamatozta-
tás véget vesz és elad mindenneműt
értékpapírt és érepénzt, valamint
Elfogad megbízásokat ilyenek vé-
telére vagy eladásására és minden a
bankszakmába vágó ügyeletek kérésére
Üzleti helyiség Széchenyi utca

1 sz. I em.

Az igazgatóság.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban:
Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyárban.

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított
tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LANCHID-U. 5. SZ.

Ájánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (cia-
litás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb
a legjobb felszereléssel.

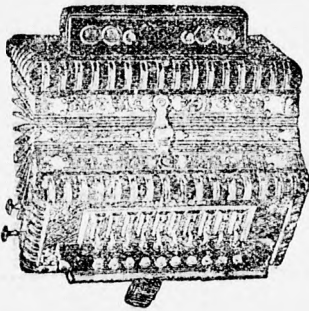
Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedü
vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab han-
got nyer (biztos siker); hegedübe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, uj ezüst billentyűvel és iskolával, 30.—frttól
feljebb Harmoniumok világhírű legjobb gyártmány
65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett
jutányos árban, elismert jó minőség. a hadsereg és a leg-
több katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal,
2 50- 3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. különleges acél hangu
hangversen yharmonikák, saját minták.

Javítások az összes hangszere-
ken, különleges szakszerű pontos-
sággal. jutányos árban eszközöl-
tetnek,

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsiny-
ben

Arjegyzék minden hangszerről kivá-
natra ingyen és bérmentve
küldetik.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNÉL
BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 32.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, arató- gépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legujabb szerkezetben, legjobb kivitelben kaphatók.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

PLOMBUS New-York. 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250.000 hálalrat 1 év alatt

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzösszáj

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábjaja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek címe:

„Plombus“ szétküldés, Pásztor Heves me.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“ 313—

2-3 napi lefekendezéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégebbi s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. — Férfiaknak kor. 2.75 nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Feeskenők külön 1 korona. — Raktár Budapest Török József gyógyszerárában Király utca 12 és a legtöbb vidéki gyógyszerárában. — Titoktartás mellett küldi a készítő is Papp gyógyszerára Tiszaszentimrén Főutca 101 szám.

Ranunkel H. es Fia

posztó nagykereskedő
cég Piac utca 19. szám alatt, a t. közönség igényeit kielégítendő, külön osztályt vezetett be kizárólag

férfi divat szövelek

kicsinybeni eladására.

A tavaszi legújabb divatu bel- és külföldi szövelek, u. m. szines és sinea kangarnok, cheviottok, fekete és kék Chochmenek, fényposztók, valamint egyenruházai posztók és Trikók, mindenféln szín és minőségben meglegő dus választékban már most megérkeztek és eredeti gyári árban kicsinyben is kaphatók.

A t. gazdaközönségnek!

Van szerencsénk ajánlani elsőrendű államilag ólomzárolt arankamentes löhere és luzerna magot, ugyszintén eredeti queulinpurg kitűnő csiraképessegi repamagvakat és komócsia fűmagot legolcsóbb napi árákon.

Kiváló tisztelettel

Holländer Adolf és Fia

Piac-utca 28. szám.

222 v. k. szám
1905

Árverési hirdelmény.

A debreceni kir. járásbírósnak v. 502/7. 1905. számú végzése folytán közhirétetik, miszerint Debreceni ipar és kereskedelmi bank részére Kiss József debreceni lakostól 787 kor. 69 fill. tőke, ennek 1904 évi február hó 10 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 84 kor. perköltés erejéig 1903 évi december hó 3-án bíróilag le foglalt és 1510 kor. 90 fillerre becsült butorok és egyéb ingóságok 1905 évi március hó 21-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Sesztakerben és Csapó-utca 51 sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debrecen, 1905 február hó 20-án.

Oláh Géza

bírói kiküldött.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

DEBRECEN; (Iparbank-udvar.)

leszámitol és bevált,

Külföldi váltókat kisorsolt értékpapírokat vásárol és elad;

Értékpapírokat külföldi pénzeket fizetéseket teljesít.

Külföldi piacokon kibocsát külföldre szóló.

Hitelevellel fentart

Safe Depont (páncél) szekrényeket elad minden huzáshoz

Osztállysorsjegyeket csekély évi díjért nyilván tart

Kisorsolás alá eső sorsjegyeket állami és magán kötvényeket,

**Törlesztéses köicsönöket nyújt 600 koronán felül
10, 20, 25, 30, 40, 50, 65. évre.**